

ความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง*
COOPERATION OF COMMUNITY LEADERS AND DEVELOPMENT
IN RANONG PROVINCE

กิตติวัตร ฝอยทอง

Kittiwat Foithong

กฤษณา ไวสารวัตร

Krisana Vaisamruat

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University, Thailand

E-mail: kittiwat752@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง 2) ศึกษาปัจจัยความร่วมมือและเงื่อนไขในการส่งเสริมความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง และ 3) หาแนวทางการร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ข้าราชการภาครัฐระดับบริหารและผู้บริหารภาคเอกชน จังหวัดระนอง จำนวน 10 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชนแบบเป็นทางการ แบบไม่เป็นทางการ แบบหุ้นส่วน แบบกลุ่มรวมพลัง แบบเครือข่าย จังหวัดระนอง จำนวน 10 ท่าน และกลุ่มที่ 3 ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จังหวัดระนอง จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 ท่าน รวมเป็น 30 ท่าน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง คุณสมบัติผู้นำแต่ละท่านไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ควรยึดหลักสัปปริสธรรม คือ คุณธรรมของผู้นำที่จะต้องรู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาลเวลา รู้ชุมชน รู้บุคคล และเลือกใช้คุณธรรมนั้นอย่างเหมาะสม การพัฒนาจังหวัดระนองต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เริ่มจากความรู้ความสามารถ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเป็นบุคคลทั้งตัว แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้น ศักดิ์ศรีของความเป็นคน รวมถึงเครือข่ายที่เชื่อมโยงกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ซึ่งผู้นำชุมชนในการพัฒนาตำบลจังหวัดระนองควรมีแนวทางการร่วมมือดังต่อไปนี้ 1) มีการสอบถามจากผู้รู้ 2) มีการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณี 3) มีการใช้ประสบการณ์ 4) การใช้วิธีการอนุमान 5) การใช้วิธีการอุปมาน 6) การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ: ความร่วมมือ, ผู้นำชุมชน, การพัฒนา, จังหวัดระนอง

* Received 14 August 2020; Revised 6 September 2020; Accepted 13 September 2020



Abstract

The objective of this research paper are 1) to study the cooperation status of community leaders and development in Ranong province, 2) to study cooperative factors and conditions in promoting cooperation of community leaders with development in Ranong province, and 3) to find cooperative guidelines of community leaders and development in Ranong province. This is a qualitative research by using in-depth interviews and group discussions. The group of key informants is divided into 3 groups, consisting of Group 1 government officials, executive level and private sector executives in Ranong Province, 10 persons, Group 2 is the official community leaders. Informal, partnership, synergistic networks, Ranong network, 10 persons, and Group 3 stakeholders in Ranong, consisting of 3 groups, 10 persons, for a total of 30 people, and analyzed for data using qualitative research methods. The result of the research found that the qualities of cooperation of community leaders and development in Ranong province do not have to be the same. The virtue leaders of the Sappurisdhamma must know the reason, know the result, know about time, know the community, know the person and choose the right to use it. Development of Ranong province requires many factors. Start with knowledge and ability, differences between people, whole person, behavioral trends when motivated, dignity of humanity, including networks that connect people or organizations that voluntarily share knowledge. The community leaders in the development of the Ranong province should have the following guidelines: 1) Ask questions from knowledgeable people 2. Study from traditions and customs 3) Use of experience 4) Use inference methods 5) Use of induction 6) Use of scientific methods.

Keywords: Cooperation, Leaders Community, Evelopment, Ranong Province

บทนำ

การพัฒนาชุมชนเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละชุมชน โดยให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และระบบโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการ (จิตจำนงค์ กิตติกรัตติ, 2552) ทั้งนี้ การพัฒนาชุมชนต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของบริบทแต่ละชุมชน เช่น สภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเชื่อ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาชุมชนมีความแตกต่างกัน โดยมองว่า



สมาชิกมีความสามารถและพรสวรรค์อย่างมีคุณค่า และสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน สมาคม องค์กร และเครือข่าย ต้องเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบดั้งเดิมจากบนลงล่าง โดยเปลี่ยนจากล่าง สู่บน ใช้ความเข้มแข็งของชุมชนเป็นฐาน เริ่มจากทุนชุมชน คือ สินทรัพย์ และพลังชุมชน และให้สมาชิกในชุมชนได้ใช้สติปัญญาและความสามารถเพื่อให้งานสำเร็จด้วยดี (Balassa, B., 2011) ซึ่งก็จะมีต้นทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางธรรมชาติ ทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ ทุนสิ่งปลูกสร้าง ทุนด้านการเมือง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกรวมกันเป็นทุนชุมชน และมีอยู่ในทุกชุมชนขึ้นอยู่กับว่าชุมชนนั้น ๆ จะมองเห็นและค้นหาออกมาอย่างน้อยแค่ไหน แนวทางการพัฒนาชุมชนแบบดั้งเดิมจากบนลงล่าง การที่เราจะพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องทำให้ชุมชนนั้นเป็นชุมชน ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน จะต้องพัฒนาจากระดับรากฐาน โดยอาศัยสินทรัพย์ชุมชนเป็นฐาน (ไพบูลย์ เจริญทรัพย์, 2554) ในชุมชนที่เข้มแข็งมีความตระหนักถึงคุณค่าของศักยภาพเหล่านั้น จะสามารถนำศักยภาพและคุณค่าของสิ่งนั้นนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้น ความเข้มแข็งของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ถ้ามีผู้คนจำนวนมากในชุมชนที่อุทิศตนเพื่อชุมชนเป็นสุข การพัฒนาชุมชนที่อาศัยสินทรัพย์ของชุมชนเป็นรากฐาน เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของชุมชนอย่างยั่งยืน และมีความหมายมาจากภายในชุมชนเอง (Funetan, J., 2010)

ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึงปัญหาของการพัฒนาชุมชนคือ การขาดการเรียนรู้ในการค้นหาและมองข้ามทุนของชุมชน ถูกครอบงำด้วยทุนจากภายนอก อันเกิดจากการส่งเสริมการพัฒนาของภาครัฐ จนทำให้ชาวบ้านคุ้นเคยอยู่กับความช่วยเหลือ ทำให้ชาวบ้านขาดความมั่นใจช่วยเหลือตัวเองไม่ได้พึ่งตนเองไม่ได้ รอคอยงบประมาณความช่วยเหลือ จนทำให้ไม่ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง (ประเวศ วะสี, 2557) ซึ่งทุนชุมชนไม่ได้หมายถึงทุนที่เป็นเงินตราเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม และทุนทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทุนชุมชนให้ครบทุกความหมายชุมชนมีทุนที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ ประการแรก ทุนธรรมชาติ ได้แก่ ดิน น้ำ ป่า เป็นตัวกำหนดศักยภาพในการดำเนินอาชีพของชุมชน ศักยภาพของชุมชนด้านการเกษตรก็ขึ้นอยู่กับทุนธรรมชาติ ประการที่สอง ทุนกายภาพของชุมชน เช่น เรื่องระบบ Logistics กลไกตลาด ประการที่สาม ทุนสังคม และประการที่สี่ ทุนมนุษย์ เป็นทุนทางด้าน Software ทั้งนี้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นคือ ชาวบ้านในชุมชนไม่รู้ว่าสิ่งที่มีหรือทุนที่มีอยู่ในชุมชนเหล่านั้นจะสามารถนำมาใช้ต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและชุมชนอย่างไร ภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่สร้างเกิดขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละชุมชน หากคนในชุมชนยังคงมองข้ามและค้นหาทุนที่มีอยู่ในชุมชนไม่เจอยังคงรอคอยความช่วยเหลือจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว ชุมชนก็ไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้ ซึ่งการละเลยมองข้ามตลอดจนค้นหาทุนของชุมชนไม่เจอย่อมส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน (Haas, E., 2007) การพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง แต่พื้นฐานในการพัฒนาจะต้องเริ่มจากชุมชน คนในชุมชน เพราะคนในชุมชนนั้น ๆ รู้และเข้าใจถึงปัญหาความต้องการ



และทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในชุมชน คนนอกเป็นเพียงผู้ช่วยส่งเสริมเท่านั้น ชุมชนต้องค้นหาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในชุมชนและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อที่จะบริหารจัดการทุนชุมชนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ มีความเหมาะสมต่อสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนชุมชนที่มีกระบวนการจัดการทุนชุมชนได้เหมาะสม ชุมชนนั้น ๆ ก็จะกลายเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพราะเรียนรู้ที่จะจัดการทุนในชุมชนที่มีอยู่ในชุมชนมาสร้างเป็นงานอาชีพต่าง ๆ และยังสามารถลดการพึ่งพาจากภายนอก ทำให้ชุมชนอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาภายนอก ชุมชนก็จะกลายเป็นชุมชนที่ยั่งยืน (อภิชัย พันธเสน, 2559) แต่หลายครั้งก็พบว่าปัญหายังคงดำรงอยู่ อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องเหมาะสม หรือการไม่ได้คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ละเลยอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ซึ่งสะท้อนให้ว่าสังคมไทยยังขาดการเรียนรู้ การป้องกัน แก้ไข และปรับเปลี่ยนความขัดแย้ง ตลอดจนการเยียวยาและสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม แนวทางหนึ่งที่จะทำให้สังคมเกิดความสันติสุขได้คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะแม้คนในสังคมจะมีความแตกต่างหลากหลาย แต่หากได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนคติ และประสบการณ์ร่วมกัน ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจร่วมกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยท้ายที่สุดแนวทางดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม บุคคลที่มีความหลากหลาย เกิดเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ มีความเท่าเทียมและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างของกันและกัน (Galtung, J., 2012)

ผู้วิจัยในฐานะผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จึงมุ่งเน้นหาวิธีการเพื่อกำหนดทิศทางและวิธีการให้เกิดความชัดเจนและเป็นการสร้างคุณค่าให้กับผู้นำท้องถิ่นในภาพรวม นอกจากหน้าที่ประสานการพัฒนาต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป จึงได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง “ความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง” โดยภาพรวมแล้ว แม้สังคมไทยจะถือได้ว่าเป็นสังคมแห่งสันติเมื่อเปรียบเทียบกับอีกหลายประเทศทั่วโลก แต่ก็อาจมีบางช่วงเวลาที่ความขัดแย้งได้ปรากฏตัวขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะกลับกลายเป็นความรุนแรง เริ่มแต่ระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ จนถึงระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ซึ่งอาจมีสาเหตุพื้นฐานมาจากความไม่เป็นธรรมในสังคม การจัดสรรผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม ตลอดจนความแตกต่างทางด้านความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม แม้ทุกฝ่ายจะพยายามแก้ไขปัญหความขัดแย้งและความรุนแรงในอดีตที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง



2. เพื่อศึกษาปัจจัยความร่วมมือด้านต่าง ๆ และเงื่อนไขในการส่งเสริมความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง
3. เพื่อหาแนวทางความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อหาองค์ความรู้ใหม่จากทัศนะของผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) โดยมีวิธีการดังนี้

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) โดยใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก

การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการภาครัฐระดับบริหารและผู้บริหารภาคเอกชน จังหวัดระนอง จำนวน 10 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชนแบบเป็นทางการ แบบไม่เป็นทางการ แบบหุ่นส่วน แบบกลุ่มรวมพลัง แบบเครือข่าย จังหวัดระนอง จำนวน 10 ท่าน

กลุ่มที่ 3 ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จังหวัดระนอง จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 ท่าน รวมเป็น 30 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง แนวทางการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่นที่มีหน้าที่ประสานการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบของผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนอง และปัญหาและข้อเสนอแนะความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้จุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้เกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น หรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) โดยผู้วิจัยจะทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการสังเกต โดยผู้วิจัยไม่มีส่วนร่วมในปรากฏการณ์นั้น ๆ



การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการจัดเตรียมฐานข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ให้ง่ายขึ้น ด้วยการจัดทำกลุ่มข้อมูล มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ฯลฯ เพื่อความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับ และเพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำหลักการ 3 ประการ ประกอบด้วยนี้ การลดทอนและกลั่นกรองข้อมูล (Data Reduction) การแสดงและพรรณนาข้อมูล (Data Display and Description) และการหาข้อสรุปและตรวจสอบผลการวิจัย (Conclusion and Verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง

สภาพความร่วมมือของผู้นำการพัฒนาในจังหวัดระนอง ทำให้เห็นว่าผู้นำมีบทบาทที่ชัดเจนในการทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความยั่งยืน เป็นตัวอย่างให้ชุมชนอื่น ๆ ได้ศึกษาเพื่อนำความสำเร็จจากการพัฒนาที่มาจากผู้นำไปประยุกต์ใช้กับชุมชน แต่ในขณะเดียวกันต้องได้รับความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะต้องให้ความสำคัญและรับรู้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชน บทบาทความร่วมมือของผู้นำ ผู้สนับสนุนจึงต้องดำเนินงานไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ก็จะต้องทำการพัฒนาองค์ประกอบเหล่านี้ให้มีคุณภาพ มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน คือ การที่คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขตามสมควรแก่สภาพของตนเอง สามารถปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น และอยู่ร่วมกันกับคน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ ในชุมชนของตนเองได้อย่างมีความเอื้ออาทรต่อกันจนเกิดความเป็นชุมชนขึ้น เมื่อคนมีความสุขแล้วย่อมส่งผลให้ชุมชนของตนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืนในที่สุด สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่พบว่า “สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง คุณสมบัติที่ผู้นำแต่ละท่าน ที่มีอยู่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน หลักการที่ทำให้เป็นผู้นำนั้นประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ การรู้จักตนเองและค้นหาปรับปรุงตัวเอง ให้รู้จักตัวเอง ให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพื่อขึ้นองค์กรสู่สิ่งใหม่ๆ ด้วยความรับผิดชอบและมีการวางแผนในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่คนในชุมชน รวมถึงเป็นตัวอย่างให้กับบุคคลอื่น และเข้าถึงผู้คนในชุมชนด้วยความเข้าใจ ทำให้สามารถสื่อสารกับผู้คนในชุมชนได้ง่าย เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นแนวทางก้าวไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว” (บุญชัย สมใจ, 2562)

หลักการสำคัญที่เป็นรากฐานในการดำเนินงานมี 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ความคิดริเริ่มมาจากประชาชน 2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วม และ 3) หลักการช่วยตัวเอง และบทบาทความร่วมมือของผู้นำการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1.1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน 1.2) การปรึกษาหารือ เป็นการเจรจากันระหว่างรัฐและประชาชน 1.3) ความสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ



1.4) ความร่วมมือ ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และการเข้าร่วมเป็นประชาคมท้องถิ่น และ 1.5) การเสริมอำนาจประชาชน ดังนั้น บทบาทความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง เพื่อศึกษาสภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง คือ การสร้างเครือข่ายที่เปรียบเสมือนการเดินทางที่มีเพื่อนร่วมงานมากมาย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ สัมผัสความดีความงาม และความเหนียวแน่นของกันและกันได้ภายในเครือข่าย จึงเป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ด้านคุณภาพพร้อมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่าย ความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

2. ปัจจัยความร่วมมือด้านต่าง ๆ และเงื่อนไขในการส่งเสริมความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง

ปัจจัยความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองในการแสวงหาความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย ปัจจัยแรก การแสวงหาความรู้ความสามารถ คือการมีแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีแนวโน้มที่จะเป็นแนวคิดที่พัฒนาการต่อยอดไปในอนาคต ปัจจัยที่สอง การสร้างความรู้ความสามารถ คือการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัจจัยที่สาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสามารถ คือการนำแนวคิดที่มีพลังมาขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าอย่างมาก ปัจจัยที่สี่ การจัดเก็บความรู้ความสามารถ ปัจจัยที่ห้า การนำความรู้ความสามารถไปใช้ และปัจจัยที่หก การรับรู้ความสามารถ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่พบว่า “การนำทักษะด้านต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการทำงาน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค การเข้าใจและใช้เทคนิค ความรู้และเครื่องมือที่จำเป็นในการทำงานในหน่วยงานหรือแผนกนั้น ๆ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การจูงใจผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับหัวหน้าชุมชนและบุคคลอื่นภายนอกหน่วยงานของตน และทักษะด้านความคิด ทักษะด้านความคิดจะเกี่ยวข้องกับความสามารถของนักบริหารในการมองภาพรวมขององค์การผ่านการรวบรวม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ทักษะในลักษณะนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อนักบริหารระดับสูงซึ่งต้องพัฒนาแผนสำหรับทิศทางในอนาคตขององค์การ” (คงฤกษ์ ฉัตรมาลีรัตน์, 2562)

ปัจจัยเงื่อนไขในการส่งเสริมความร่วมมือ ได้แก่ ปัจจัยเงื่อนไขภายใน คือ การตระหนักรับรู้บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน การมีจิตสำนึกเรื่องความร่วมมือ การมีภาวะผู้นำระดับการศึกษา ความสัมพันธ์เครือข่ายดี กลไกทางการเมือง การบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล และปัจจัยเงื่อนไขภายนอก คือ บริบทชุมชน กฎหมายและระเบียบการสนับสนุนจากส่วนกลาง การประสานนโยบายของรัฐ กลไกงบประมาณ และการเสริมพลังของคนในชุมชน



3. แนวทางความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง

แนวทางความร่วมมือของผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนอง ผู้นำชุมชนต้องดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้ 1) มีการสอบถามจากผู้รู้ (Authority) 2) มีการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition) 3) มีการใช้ประสบการณ์ (Experience) 4) การใช้วิธีการอนุมาน (Deductive method) 5) การใช้วิธีการอุปมาน 6) การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) ผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองจะต้องมีส่วนต่อการแสวงหาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานขององค์กรส่วนย่อยในทุก ๆ หน่วย รวมถึงการมีแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะเป็นแนวคิดที่สำคัญการพัฒนาการต่อยอดไปในอนาคต นอกจากนั้นผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองควรมีการใช้เทคนิค CoP (Communities of Practice) ซึ่งเป็นเทคนิคในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย เริ่มจากการกำหนดเรื่อง หรือ Domain กลุ่มต่าง ๆ จากนั้นก็กำหนด Core Team ของแต่ละกลุ่ม โดยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีความสนใจในเรื่องนั้น ๆ พร้อมทั้งกำหนดตัวผู้ที่จะเป็น Facilitator Historian และ Admin. ของกลุ่มนั้น ๆ และให้แต่ละกลุ่มดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเอง สักความรู้ออกมา และนำมาถ่ายทอด ต่อโดยทีมกลางจะไม่ไปชี้นำ แต่จะเป็นเพียงผู้ให้ความรู้ทางด้านเทคนิคสำหรับการเป็น Facilitator Historian และ Admin. และเทคนิคในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาในเชิงปฏิบัติ โดยจัดประชุมเพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ถือเป็นการมีส่วนร่วมของผู้นำต่อสร้างสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขององค์กรที่ดีเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ต้องเน้นให้กลุ่มรัฐบาลตั้งแต่ระดับสูง ระดับกลางที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างรัฐบาลและผู้ปฏิบัติ เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ ของตนเองในการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4C คือ เก็บ (capture) ประมวลผล (Codify) ร่วมมือ (Collaborate) และจัดหมวดหมู่ (Classify) โดยความรู้เหล่านั้นต้องเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กร เป็นความรู้ที่ต้องการใช้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร ควรมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายใน เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล และคณะกรรมการรัฐบาลเพื่อให้เกิดความสนับสนุนในการจัดการความรู้จากระดับสูงลงมา เมื่อผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองมีการจัดการความรู้ มีการประยุกต์ใช้แล้ว หลังจากนั้นคือการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยคุณค่าของความรู้จะอยู่ที่การนำไปใช้ โดยเฉพาะเมื่อมีการประยุกต์ความรู้เพื่อสร้างความสามารถและนำไปปฏิบัติให้เกิดผล ดังนั้น ผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองจะต้องกำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของตนเองในสถานการณ์นั้น ๆ นั่นเอง จะต้องมีความเชื่อว่าบุคคลนั้น ๆ มีความสามารถก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุทิศหาไม่ท้อถอยง่าย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่พบว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเป็นบุคคลทั้งตัว แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้น



ศักดิ์ศรีของความเป็นคน ผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนในตนเอง การสร้างความรู้ความสามารถจะใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงการทำงานที่จุดไหน สิ่งที่น่ามาให้การสร้างความรู้เรียนรู้โดยการสร้างความรู้ นั้น ผู้ที่จะเข้ารับการสร้างความรู้ และผู้เกี่ยวข้องควรจะได้รับทราบผลการสำรวจหรือวิเคราะห์หาความจำเป็นในการสร้างความรู้ นั้นด้วย การสร้างความรู้ ต้องเริ่มต้นจากการสร้างความรู้พื้นฐานก่อน ต้องทำให้ผู้เข้ารับการสร้างความรู้ ต้องยอมรับว่าความคิดเห็นของรัฐบาลมีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้ได้บังคับบัญชาเลือกวิทยากรที่มีทั้งความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน ต้องมีการประเมินความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร การสร้างความรู้ให้ได้ผลเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการเอกสารและสื่อการเรียนการสอน และผู้นำชุมชนกับการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองจะต้องส่งเสริม หรือกำหนดให้ผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง” (จิราวัจน์ เจริญนิธิโกสิน, 2562)

อภิปรายผล

1. สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง

สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง พบว่าผู้นำมีบทบาทที่ชัดเจนในการทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schalk, R. & Curs,eu, P. L. ความร่วมมือในองค์กร กระบวนการของทีมพฤติกรรมผู้นำ และผลกระทบของบรรทัดฐานต่อความร่วมมือ ผลกระทบเชิงปฏิบัติความร่วมมือในองค์กรและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีจัดการกับปัญหาเหล่านั้น ในทางปฏิบัติ เอกสารช่วยอำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของความแตกต่างทางวัฒนธรรมการสื่อสารกระบวนการของทีมและพฤติกรรมผู้นำที่มีต่อความร่วมมือในองค์กร ผู้นำที่ดีต้องเป็นบุคคลที่มีศีล สมาธิ และปัญญา ที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่จุดหมาย คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำที่มีวุฒิภาวะคือ ความตระหนักในความรับผิดชอบ โดยมีลักษณะของการเกิดผู้นำ ที่เน้นการประชาสัมพันธ์ การประชุม การประสานกับเพื่อนชุมชนอื่น ๆ และถ่ายทอดได้ดี สมาชิกเข้าใจง่าย มีความโปร่งใส เคารพกติกาที่วางร่วมกัน สภาพความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง บทบาทความร่วมมือของผู้นำ จึงถือว่าผู้นำเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาในระดับต่าง ๆ การพัฒนาในระดับชุมชนก็เช่นเดียวกัน ถ้าผู้นำมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์สามารถใช้คุณสมบัติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคมจะเป็นการสร้างความสุขหรือสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้น อำนาจของผู้นำจะต้องมีการใช้ให้ถูกต้อง (Schalk, R. & Curs,eu, P. L., 2013)

2. ปัจจัยความร่วมมือของผู้นำในการแสวงหาความรู้ความสามารถ

ความแตกต่างระหว่างบุคคล คือมนุษย์เราแม้จะมีลักษณะร่วมของความเป็นมนุษย์ที่เหมือนกันหลายประการ แต่ความแตกต่างระหว่างบุคคลก็ยังมีมาก ไม่ว่าจะเป็นความต้องการ



เจตคติ ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์ ความถนัด และความสนใจซึ่งผู้นำควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างดังกล่าวแล้วค้นหาวิธีการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมกับบุคคลเฉพาะราย ความเป็นบุคคลทั้งตัว ในการที่ผู้นำจะเข้าใจบุคคลทั้งตัวต้องมองในภาพรวมทั้งองค์ประกอบภาพในของผู้นั้นที่ซับซ้อนหลายสิ่งหลายอย่างมารวมกันเข้าเป็นตัวเขาและทั้งองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ครอบครัว บุคคลใกล้ชิด สังคม สมาคมที่เขาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งทำให้ผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง ในองค์กรต้องมีการกระทำหลายประการที่เป็นไปโดยเนื่องมาจากองค์ประกอบดังกล่าวแรงจูงใจในการทำงานก็จะเกิดแตกต่างกันไป แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้น คือผู้นำต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดโดยเนื่องมาจากสิ่งเร้า เป็นตัวกระตุ้นให้แสดงออกซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นไปโดยเนื่องมาจากความต้องการ อาจจะเป็นความต้องการทางกาย ทางสังคม หรืออาจเป็นแรงกระตุ้นจากหลายองค์ประกอบ ถ้ารัฐบาลที่มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมสามารถคาดการณ์แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้นของผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนองได้แน่นอนหรือค่อนข้างแน่นอน คือรู้ว่าใครจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรเมื่อได้รับแรงกระตุ้นต่าง ๆ ก็ย่อมใช้ตัวกระตุ้นนั้น ๆ จูงใจการทำงานของผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศักดิ์ศรีของความเป็นคน ผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนในตนเองนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยมจะเน้นความสำคัญในเรื่องเหล่านี้มาก โดยจะมองว่ามนุษย์มีศักดิ์ศรี ศักยภาพ ความสามารถ ความดีความงามในความเป็นมนุษย์ของตน ทุกคนควรมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคในฐานะเกิดมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดในตัวผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง ผู้นำนุมนุสนอาจจำเป็นต้องใช้วิธีการที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นคนดังกล่าวไม่ควรทำให้ผู้นำนุมนุสนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง เกิดความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติเยี่ยงเครื่องจักรหรือสัตว์โลกประเภทอื่น ปัจจัยความร่วมมือของผู้นำในการนำความรู้ความสามารถไปใช้ แนวทางในการจัดการการทำงาน ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถของรัฐบาลหรือผู้นำในการเข้าใจและใช้เทคนิค ความรู้ และเครื่องมือที่จำเป็นในการทำงานในหน่วยงานหรือแผนกนั้น ๆ ทักษะด้านเทคนิคจำเป็นสำหรับหัวหน้างานหรือผู้นำระดับล่างซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานระดับปฏิบัติการซึ่งต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ หรือเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งต้องอธิบายรายละเอียดด้านเทคนิคของการให้บริการให้กับผู้รับบริการ ทักษะด้านเทคนิคนี้มีความสำคัญน้อยลงเมื่อผู้นำระดับนี้เลื่อนขึ้นไปเป็นผู้นำในระดับที่สูงขึ้น ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เป็นความสามารถของผู้นำหรือรัฐบาลในการทำงานกับหรือโดยผ่านบุคคลอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร การนำบุคคลอื่นให้ทำตาม รวมถึงการจูงใจผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและบุคคลอื่นภายนอกหน่วยงานของตน นอกจากนี้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ยังหมายรวมถึงความสามารถในการสร้าง



สิ่งแวดล้อมที่ทำให้สมาชิกในองค์กรอุทิศตนอย่างเต็มความสามารถเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทักษะนี้ถือเป็นทักษะทางการบริหารที่จำเป็นในทุกระดับ ทักษะด้านความคิด หมายถึง ความสามารถของรัฐบาลในการมองเห็นองค์การในภาพรวมหรือในเชิงบูรณาการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในองค์กรและสามารถเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของส่วนใดส่วนหนึ่งจะมีผลต่อองค์การในภาพรวมอย่างไร ทักษะด้านความคิดจะเกี่ยวข้องกับความสามารถของนักบริหารในการมองภาพรวมขององค์การผ่านการรวบรวม วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ทักษะในลักษณะนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อนักบริหารระดับสูงซึ่งต้องพัฒนาแผนสำหรับทิศทางในอนาคตขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Keraminiyage, K. et al. การวิจัยที่นำเสนอเพื่อจัดการกับช่องว่างนี้ผ่านการประเมินว่า VREs ที่ทันสมัยสามารถจัดการกับช่องว่างนี้ได้อย่างไร ประเด็นและความท้าทายของการริเริ่มการวิจัยร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ได้นำเสนอผลลัพธ์ของการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ดำเนินการภายในข้อได้เปรียบโครงสร้างพื้นฐาน European และ Asian – ความร่วมมือในการวิจัยของ EURASIA เพื่อตรวจสอบว่าโครงการเหล่านี้สามารถเอาชนะความท้าทายได้อย่างไร ผ่านการใช้ VRE ในตัวที่กำหนดเอง (สภาพแวดล้อมเสมือนจริงสำหรับการวิจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สร้าง - VEBER) โครงสร้างดังนี้: ประการแรก นำเสนอการทบทวนวรรณกรรมอย่างละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยร่วมกันและความท้าทายที่ต้องเผชิญความคิดริเริ่มดังกล่าว ประการที่สอง ความเป็นมาของโครงการ EURASIA และรายละเอียดของ VEBER ถึงสร้างบริบทกรณีศึกษา ในที่สุดการอภิปรายจะนำเสนอรายละเอียดผลลัพธ์ของกรณีศึกษาและการเน้นถึงความท้าทายของการวิจัยร่วมกันผ่าน VRE ที่พัฒนาแล้ว (Keraminiyage, K. et al., 2009)

3. แนวทางความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการสร้างการรับรู้ความสามารถ

ผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองจะมีส่วนร่วมและส่งผลต่อการสร้างความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการ การมีอิทธิพลต่อผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ โดยการถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ กล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ของกระบวนการสร้างความรู้ความสามารถที่ทำให้มองในสิ่งที่ผู้นำปฏิบัติและชี้ให้เห็นว่า ทั้งผู้นำและผู้ตามต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ตลอดจนควรมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม สังเกตได้จาก 1) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความต้องการ เจตคติ ความสามารถ การแสดงออกทางอารมณ์ ความถนัดและความสนใจ ซึ่งผู้นำควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างดังกล่าวแล้วค้นหาวิธีการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมกับบุคคลเฉพาะราย 2) ความเป็นบุคคลทั้งตัว ในการที่ผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนอง จะเข้าใจบุคคลทั้งตัวต้องมองในภาพรวมทั้งองค์ประกอบภายในของผู้นั้นที่ซับซ้อน รวมกันเข้าเป็นตัวเขาและทั้งองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ครอบครัว บุคคลใกล้ชิด สังคม สมาคมที่เขาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง



ซึ่งทำให้ผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองในองค์กรต้องมีการกระทำหลายประการที่เป็นไปโดยเนื่องมาจากองค์ประกอบดังกล่าว แรงจูงใจในการทำงานก็จะแตกต่างกันไป 3) แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้น ผู้นำชุมชนในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนอง ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดเนื่องมาจากสิ่งเร้า เป็นตัวกระตุ้นให้แสดงออก โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นไปเนื่องมาจากความต้องการ อาจจะเป็นความต้องการทางกาย ทางสังคม หรืออาจเป็นแรงกระตุ้นจากหลายองค์ประกอบ ถ้ารัฐบาลที่มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมสามารถคาดการณ์แนวโน้มพฤติกรรมเมื่อได้รับแรงกระตุ้นของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองได้แน่นอนหรือค่อนข้างแน่นอน คือรู้ว่าใครจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรเมื่อได้รับแรงกระตุ้นต่าง ๆ ก็ย่อมใช้ตัวกระตุ้นนั้น ๆ จูงใจการทำงานของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ศักดิ์ศรีของความเป็นคน ผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนในตนเอง นักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยมจะเน้นความสำคัญในเรื่องเหล่านี้มาก โดยจะมองว่ามนุษย์มีศักดิ์ศรี ศักยภาพ ความสามารถ ความดีความงามในความเป็นมนุษย์ของตน ทุกคนควรมีสติเสรีภาพ ความเสมอภาค ในฐานะเกิดมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดในตัวผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง ผู้นำจึงอาจจำเป็นต้องใช้วิธีการที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นคนดังกล่าวไม่ควรทำให้ผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองเกิดความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติเยี่ยงเครื่องจักรหรือสัตว์โลกประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Öztürk, A. et al. การทบทวนอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับทฤษฎีความเป็นผู้นำโดยเน้นต่อความถูกต้องของความเหมาะสมทางวัฒนธรรมของนักแสดงระดับองค์กร – ระดับชาติ ตามวรรณกรรมผู้นำ โดยนัยพิตเนส วัฒนธรรมแห่งชาติเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องระบุว่าเป็นผู้นำ อย่างไรก็ตามการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่ทฤษฎีความเป็นผู้นำโดยนัยและวัฒนธรรมของชาตินั้นมีข้อค้นพบที่ขัดแย้งกันอยู่บ้าง การทบทวนอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการศึกษาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมสามารถให้คะแนนความเป็นผู้นำโดยนัยตรงข้ามและความเป็นไปได้ทางทฤษฎีที่เพียงพอ และได้ระบุว่า การแสดงให้เห็นอย่างกลมกลืนกับความคาดหวังทางวัฒนธรรมของผู้ติดตามไม่จำเป็นต้องถูกมองว่าเป็นผู้นำ นักแสดงที่สามารถเติมเต็มช่องว่างทางวัฒนธรรมด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก็สามารถระบุได้ว่าเป็นผู้นำ แนวทางความร่วมมือของผู้นำในการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสามารถ ในฐานะผู้นำควรปรับปรุงคุณภาพของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำและนำไปใช้ในด้านที่พวกเขามีส่วนร่วม (Öztürk, A. et al., 2017) ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งได้รับเลือกจากภาคการผลิตในเยเมน จากข้อมูลของธนาคารโลกระบุว่าการผลิตเป็นหนึ่งในภาคส่วนที่สำคัญในการเติบโตทางเศรษฐกิจในเยเมน เนื่องจากสงครามกลางเมืองส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นเศรษฐกิจส่วนใหญ่ต้องการแนวทางและความเป็นผู้นำในการผลิต (Schmidt, W. H., 1958)



สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง แต่พื้นฐานในการพัฒนาจะต้องเริ่มจากชุมชน ซึ่งความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองเป็นการสร้างเครือข่ายที่เปรียบเสมือนการเดินทางที่มีเพื่อนร่วมงานจำนวนมาก เป็นการเชื่อมโยงกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนความรู้ด้านคุณภาพร่วมกัน โดยมีปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้นำในการพัฒนา คือ การแสวงหาความรู้ความสามารถ การสร้างความรู้ความสามารถ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสามารถ การจัดเก็บความรู้ความสามารถ การนำความรู้ความสามารถไปใช้ การรับรู้ความสามารถ และมีปัจจัยเงื่อนไขในการส่งเสริมความร่วมมือ สำหรับแนวทางความร่วมมือของผู้นำในการสร้างการรับรู้ความสามารถ ผู้นำในการพัฒนาตำบลในจังหวัดระนองต้องคำนึงถึงลักษณะบุคคลดังกล่าวแล้ว การสร้างความรู้ที่ดีที่สุดอาจจะเป็นสิ่งที่เราค้นเคยก้นนี้กับคำว่า การเสริมสร้างความรู้ในรูปแบบการอบรม ซึ่งเป็นการสร้างความรู้ความสามารถที่ผู้นำจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ รัฐบาลควรทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และมีนโยบายกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้นำชุมชนจังหวัดระนอง รวมทั้งกำหนดนโยบายมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนให้ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านปีละครั้ง ทั้งนี้ หน่วยงานราชการและภาคเอกชนควรกำหนดนโยบายมาตรฐานประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถในทางการปกครองของผู้นำชุมชนจังหวัดระนองเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการคือ หน่วยงานราชการและภาคเอกชนควรประกาศยกย่องผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนองที่มีผลงานดี ผ่านเกณฑ์การประเมินความร่วมมือของผู้นำชุมชน ให้ทุกภาคส่วนรับทราบโดยทั่วถึงกัน เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยดีงาม เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้นำชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์. (27 พฤศจิกายน 2562). ความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง. (กิตติวัตร ฝอยทอง, ผู้สัมภาษณ์)
- จิตจำนงค์ กิติกิริติ. (2552). การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาชุมชน.
- จิราวัจน์ เจริญนิธิโกสิน. (15 ธันวาคม 2562). ความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง. (กิตติวัตร ฝอยทอง, ผู้สัมภาษณ์)
- บุญชัย สมใจ. (15 ตุลาคม 2562). ความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาจังหวัดระนอง. (กิตติวัตร ฝอยทอง, ผู้สัมภาษณ์)
- ประเวศ วะสี. (2557). ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ศักยภาพแห่งความสร้างสรรค์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.



- ไพบูลย์ เจริญทรัพย์. (2554). การส่งเสริมและการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นวชนก จำกัด.
- อภิชัย พันธเสน. (2559). แนวคิด ทฤษฎี และภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- Balassa, B. (2011). The Theory of Economic Integration. Homewood, ILL: Richard D. Irwin.
- Funetan, J. (2010). Asean and the Principle of Non - Intervention Practice and Prospects. Retrieved July 12 , 2019, from <https://bookshop.iseas.edu.sg/publication/1706>
- Galtung, J. (2012). A Structural Theory of Integration. Journal of Peace Research, 5(4), 375-395.
- Haas, E. (2007). The Uniting of Europe and the uniting of Latin America. Journal of Common Market Studies, 5(4), 315-343.
- Keraminiyage, K. et al. (2009). Achieving success in collaborative research: the role of virtual research environments. Journal of Information Technology in Construction, 14(March), 58-69.
- Öztürk, A. et al. (2017). Critical Review of Implicit aTheory on the Validity of Organizational Actor- National Culture Fitness. International Journal Organizational Leadership, 6(4), 465-469.
- Schalk, R. & Curs,eu, P. L. (2013). Virtual communicating, conflicts and performance in teams. Team Performance Management, 14(7/8), 364-380.
- Schmidt, W. H. (1958). How to Choose A Leadership Pattern. Harvard Business Review, 36(2), 95-101.